

El crack de la sida

Entre el gener de 1991 i el setembre de 1992 diversos equips de metges efectuaren un estudi amb persones recrutades pels carrers de Nova York, Miami i San Francisco. Es buscaven fumadors i no fumadors de crack per comparar la prevalença del virus de la sida (VIH) entre ells. Els resultats mostren que els fumadors de crack i, sobretot, les dones, presenten un percentatge molt més elevat de seropositius –portadors del VIH–. Els resultats s'han publicat al *New England Journal of Medicine*. L'equip d'investigadors també ressalta les condicions de vida dels addictes i crida l'atenció sobre el perill que aquesta transmissió, bàsicament heterosexual, representa.

Els autors de l'estudi, investigadors de diversos centres públics i privats, varen seleccionar tres ciutats amb alts percentatges d'ús de drogues i d'infecció per VIH. I dintre d'aquestes, triaren zones concretes: Harlem a Nova York, Liberty City i Overtown a Miami i Bayview Hunter's Point a San Francisco. Els individus triats tenien entre 18 i 29 anys i van ser seleccionats al carrer mateix, a partir d'observacions i de converses informals. Se'ls explicava l'objectiu de l'estudi, se'ls garantia que les dades no serien utilitzades contra ells i es guardarien en secret absolut i se'ls compensava amb una petita quantitat de diners –de 10 a 15 dòlars en cada visita que havien de fer als centres mèdics.

Dels vora 3.000 individus entrevistats inicialment, un petit percentatge (4%) va rebutjar participar-hi i d'altres (un 8%) no varen aparèixer per fer les anàlisis. D'altres foren eliminats per diverses causes i finalment en quedaren 1.967 que no s'havien injectat mai droga per via parenteral (via intravenosa).

D'aquests, 1.137 eren fumadors habituals de crack –definitos com aquells que havien fumat crack almenys tres dies a la setmana durant els trenta dies anteriors a la se-

Un estudi fet als Estats Units mostra l'augment d'infeccions pel virus de la sida entre els usuaris de crack. Les pràctiques sexuals d'alt risc i la marginació contribueixen a aquest fet.

lecció– i 830 no havien fumat mai aquesta droga. Es va tenir cura que les característiques d'edat, sexe i estat de salut de tots dos grups fossin semblants. Els resultats sobre la prevalença del VIH mostren que aquesta era més alta entre dones fumadores a Nova York i a Miami, mentre que a San Francisco la prevalença era major entre els homes fumadors, però molt menor que a les altres dues ciutats. Així, es va observar que a Nova York hi havia més del triple de dones infectades entre les fumadores de crack. A Miami n'hi havia quasi quatre vegades més. Pel que fa als homes, entre els fumadors de crack també hi havia més seropositius, per bé que amb menor diferència (el doble en el cas de Miami i un 30% per Nova York). A San Francisco els homes fumadors de crack eren seropositius en un percentatge gairebé deu vegades més gran que els no fumadors.

Aquesta relació entre VIH i crack es dona sobretot a causa de les relacions sexuals mantingudes a canvi de diners o de droga i realitzades majorment sense protecció. L'estudi assenyala alguns hàbits sexuals dels individus analitzats. S'observa que els fumadors i fumadores de crack tenen moltes més pràctiques de risc. Recordem que en la transmissió de sida es considera pràctica de risc la relació sexual sense preservatiu, sobretot la penetració anal.

Entre fumadors i no fumadors, aquests hàbits difereixen molt, sobretot pel que fa a les dones. Així, en el cas dels homes, les tres quartes parts dels fumadors havien tingut vint o més companys sexuals, mentre que gairebé la meitat n'havien tingut cinquanta o més. Entre les dones, aquests percentatges eren molt menors, però també molt més elevats per a les fumadores respecte a les no fumadores. També era molt més gran l'intercanvi de sexe per diners o droga. Només un 4,4% de les no fumadores ho havien fet i menys d'un 1% ho havia fet sense protecció.

Els fumadors de crack solen tenir pràctiques de risc. Els dos terços de les dones addictes s'han prostituït algun cop.

Però entre les fumadores, més de dos terços s'havien prostituït i la tercera part ho havia fet sense protecció.

Aquestes dades i altres que hi ha a l'estudi mostren clarament que la relació entre crack i infecció pel virus de la sida es dona sobretot per la necessitat de tenir relacions sexuals a canvi de diners o droga i per realitzar-les amb moltes persones i sense la deguda protecció, fins i tot quan se sap que l'altre individu és, per exemple, usuari de droga per via parentetal.

Els autors de l'estudi insisteixen en el perill que representa, a la vista d'aquests resultats, l'extensió del crack. Aquesta droga va néixer, segons se suposa, a principis dels anys 80, quan els controls americans impidiren als laboratoris clandestins de Colòmbia obtenir certes substàncies per tractar la cocaïna. Això va fer arribar als Estats Units una droga difícil de prendre per via nasal i que va ser utilitzada en cigarretes. El crack, doncs, és cocaïna destinada a ser fumada i no inhalada.

El crack se sol preparar mesclant el clorhidrat de cocaïna amb aigua i bicarbonat de sodi i escalfar-ho tot. D'aquesta forma s'obté una cocaïna molt més pura. En ser fumada, només triga deu segons a arribar al cervell. El ritme cardíac s'accelera fins a 120 pulsacions per minut, les pupil·les es dilaten i apareix una mena de "vertigen eufòric", que dura uns pocs minuts. Després arriba un estat de malenconia, que és alterat per una nova dosi. I així successivament.

Als Estats Units, l'estiu del 1986 va marcar el gran ascens d'aquesta droga. En menys d'un any, totes les ciutats americanes conei-

Als Estats Units (en la foto, Nova York), l'estiu del 1986 va marcar el gran ascens d'aquesta droga. Més recentment, a Europa, s'ha detectat un augment de consumidors. Un consumidor de crack pot gastar en una sola nit de 60.000 a 100.000 pessetes. Això pot obligar a exercir la prostitució. Però com que les relacions sexuals per diners no es poden fer en l'estat d'eufòria d'un gran fumador, molts addictes prenen també tranquil·litzants o heroïna per relaxar-se. Per tant, els fumadors de crack poden esdevenir també heroinòmans.

xien el crack. Més recentment, a Europa, s'ha detectat un gran augment de consumidors. Així, a París hi havia localitzats 54 fumadors el 1991, que ja eren 140 el 1992 i 226 el 1993.

Segons els experts, el crack, a part dels seus efectes negatius, va unit a altres pràctiques que el converteixen en un greu perill. Un consumidor pot gastar en una sola nit de 60.000 a 100.000 pessetes. Això pot obligar a exercir la prostitució. Però com que les relacions sexuals per diners no es poden fer en l'estat d'eufòria d'un gran fumador, molts addictes prenen també tranquil·litzants o heroïna per relaxar-se. Per tant, els fumadors de crack poden esdevenir també heroinòmans. L'addicció a diverses drogues ja s'ha detectat en enquestes com la de 1992 a França, on s'observava que tres quartes parts dels consumidors de cocaïna prenen altres drogues legals o il·legals.

Percentatge de seropositius detectats a l'estudi (%)

	DONES		HOMES	
	Fumadores	No fumadores	Fumadors	No fumadors
Nova York	29,6	9,3	15,4	12,7
Miami	23,0	6,6	17,8	7,4
San Francisco	2,0	1,0	5,6	0,6

ROSANNA PUCHADES

Però evitar la transmissió de la sida o d'altres malalties entre els fumadors de crack o les persones que s'hi relacionen no és pas fàcil i no es pot basar en mesures purament policíaqües. Tornant a l'estudi del principi, s'hi observa el perfil social dels fumadors de crack. Així, entre els individus reclutats, l'assistència pública era la principal font d'ingressos per a gairebé la meitat dels no fumadors, mentre que entre els fumadors la tercera part vivien d'aquests ingressos i una altra tercera part ho feia de la prostitució o altres activitats il·legals. Dos terços dels individus –fumadors i no fumadors– tenien ingressos de menys de 500 dòlars –unes seixanta mil pessetes– mensuals. La cinquena part dels fumadors vivien al carrer.

Gairebé la meitat dels fumadors de crack eren consumidors habituals d'alcohol i marihuana. Un altre percentatge destaca també per haver tingut la primera relació sexual abans dels 13 anys. I la cinquena part de les dones fumadores havien estat forçades a tenir relacions sexuals en els darrers dotze mesos.

La mescla de cocaïna amb altres substàncies químiques rep el nom de crack pel crepitjar que emet quan es crema. Els fumadors de crack presenten un percentatge molt més elevat de seropositius que els no fumadors.

Els investigadors americans matisen els seus resultats explicant que recollir els individus pel carrer significa tenir un major percentatge dels que viuen en condicions precàries o tenen activitats il·legals. No hi ha resultats amb fumadors habituals d'altres ambients. En segon lloc, falta informació sobre fumadors que no hagin esdevingut addictes. En tercer lloc, les dades provenien de les entrevistes personals. Tot i que els experts consideren fiables les respostes, sempre hi pot haver dades falses.

Tot i això, també destaquen una dada important: l'expansió del VIH entre persones que no prenen droga per via parentetal ni tenen relacions homosexuals. D'altra banda, ressalten l'escassa dificultat per trobar més de mil fumadors de crack pel carrer. Els reclutats estaven ansiosos per parlar de les seves vides. I potser això mostra la necessitat d'humanitzar la vida dels addictes per lluitar contra la droga. Els mateixos autors de l'estudi demanen mesures socials i econòmiques per afrontar els problemes generats pel crack. **Xavier Duran**

Nous títols per a la cultura valenciana.

Sèrie Minor:

- (16) Alejandro VI. Papa Valenciano.
- (17) La Nit de les Fogueretes d'Agullent.
- (18) La pintura y los pintores en la Valencia del Renacimiento.
- (19) Josep Chaix i el progrés matemàtic a principis del s. XIX.
- (20) Joan de Cabriada i la introducció de la ciència mèdica.

Monografies:

- (17) Camins d'Argent, Homenatge a Emili Beüt.
- (18) Homenatge a Joan Fuster.
- (19) Ciencia y Tecnología en la Comunidad Valenciana (Vol. 1).

Els Quatre Vents:

Antologia Poètica de Miquel Duran de València.